ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas arhīva Nr. AA43-0101-19/7
ECLI:LV:ADAT:2019:0108.A420280417.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019. gada 8. janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Valda Zommere,
tiesneses Ilze Amona un Kristīne Kalvāne

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu veikta atzīme būvatļaujā par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi un zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 26. marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Jūrmalas pilsētas domes būvvalde (turpmāk – būvvalde) pieteicējam /pers. A/ 2016. gada 12. maijā izdeva būvatļauju būvprojekta dzīvokļa Nr. 3 pamatu pārbūvei (pastiprināšanai) (turpmāk – būvprojekts) /adrese/ (turpmāk – būvatļauja).
Pieteicējs ar 2016. gada 15. jūnija iesniegumu vērsās Jūrmalas pilsētas domes (turpmāk – Dome) Pilsētplānošanas nodaļā ar lūgumu izdarīt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būvatļaujā.
Domes Pilsētplānošanas nodaļa 2016. gada 14. jūlijā informēja pieteicēju par to, ka papildus ir nepieciešams iesniegt šādus dokumentus: 1) būvniecības līgums starp būvkomersantu un pasūtītāju; 2) būvkomersanta vispārējā civiltiesiskā apdrošināšana; 3) rīkojums par būvdarbu vadītāja nozīmēšanu; 4) būvdarbu vadītāja saistību raksts; 4) būvdarbu vadītāja profesionālā civiltiesiskā apdrošināšana; 5) būvdarbu žurnāls; 6) izziņa-dokuments, kas apliecina apdrošināšanas aizsardzības esību attiecībā uz konkrēto objektu.
Ņemot vērā, ka pieteicējs pieprasītos dokumentus neiesniedza, būvvalde ar 2017. gada 18. aprīļa lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk – sākotnējais lēmums) atteica izdarīt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būvatļaujā
Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Dome ar 2017. gada 7. augusta lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu, pamatojot to ar šādiem argumentiem.
[1.1] Uz konkrēto būvniecības ieceri nav attiecināms Ministru kabineta 2014. gada 2. septembra noteikumu Nr. 529 „Ēku būvnoteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 529) 107.1. apakšpunkts.
[1.2] Sākotnējā lēmumā netiek izvirzītas papildu prasības tām, kas jau tika norādītas būvatļaujā attiecībā uz būvdarbu uzsākšanas nosacījumiem. Būvvaldei nav tiesiska pamata izdarīt izņēmumu attiecībā uz konkrētās būvniecības ierosinātāju un atkāpties no būvatļaujā izvirzītajiem būvdarbu uzsākšanas nosacījumiem, kas ir noteikti saskaņā ar normatīvo aktu prasībām

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, kurā norādīti turpmāk minētie argumenti.
[2.1] Būvvalde, vērtējot pieteicēja 2016. gada 15. jūnija lūgumu izdarīt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būvatļaujā, tikai 2017. gada 18. aprīlī sagatavoja atbildi pieteicējam, t.i., pieņēma sākotnējo lēmumu.
[2.2] Ignorējot faktiskos apstākļus, ka dzīvokļa /adrese /, ēka ir atsevišķa būve, kurai iepriekšējās inventarizācijas lietās bija piešķirts atsevišķs liters, būvvalde formāli, atsaucoties uz noteikumu Nr. 529 107.1. apakšpunktu, atkārtoti norāda uz būvkomersanta piesaistīšanas nepieciešamību.
[2.3] Pieteikuma iesniegšanas brīdī pieteicējs atbildi uz sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas iesniegumu nav saņēmis, tāpat nav saņēmis paziņojumu par apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarināšanu.
[2.4] Sākot ar 2016. gada 18. februāri Dome pieteicējam ir nosūtījusi izpildrīkojumus par piespiedu naudas uzlikšanu: 150 *euro*, 300 *euro*, 500 *euro*, 800 *euro*, kas nav pamatoti, jo būvprojekts netika realizēts atbildētāja darbinieku vainas dēļ.

[3] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Dome pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju.

[4] Administratīvā rajona tiesa ar 2018. gada 26. marta spriedumu pieteikumu noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk

minētajiem argumentiem.
[4.1] Tiesa konstatēja, ka lieta ierosināta par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu izdarīta atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būvatļaujā, zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.
Saskaņā ar Būvniecības likuma 17. panta pirmo daļu būvdarbus drīkst uzsākt pēc tam, kad būvvalde ir izdarījusi atzīmi būvatļaujā par visu tajā ietverto projektēšanas nosacījumu izpildi, būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi un būvatļauja kļuvusi neapstrīdama. Līdz ar to atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi ir viens no priekšnosacījumiem, lai būvatļauja stātos spēkā materiāltiesiskā nozīmē. Savukārt līdz ar būvatļaujas paziņošanu tā stājas spēkā procesuālā nozīmē. Atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi ir procesuāls lēmums, ar kuru iestāde apliecina, vai ir izpildīti visi būvatļaujā norādītie nosacījumi būvdarbu uzsākšanai un būvdarbus tiešām var uzsākt. Citiem vārdiem, ar to tiek noskaidrota iepriekš izdotā administratīvā akta spēkā esība *(sal. Latvijas Republikas Senāta (turpmāk – Senāts) 2017. gada 24. februāra lēmumu lietā Nr. SKA-118/2017 (A420601112)), 2017. gada 8. jūnija lēmuma lietā Nr. SKA-958/2017 6. un 7. punktu)*.
Parasti procesuālus lēmumus administratīvajā procesā pārbauda, vērtējot galīgo administratīvo aktu. Tomēr izskatāmajā gadījumā tas nav iespējams, jo atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būvniecības procesā tiek veikta pēc būvatļaujas izsniegšanas *(sal. Senāta 2017. gada 24. februāra lēmumu lietā Nr. SKA-118/2017 (A420601112))*.
Tādējādi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta trešās daļas 3. punktu vērtējams, vai atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būtiski skar pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses vai būtiski apgrūtina to īstenošanu.
Tiesa konstatēja, ka pieteicējs ir norādījis, ka ir izpildījis būvatļaujā norādītos nosacījumus būvdarbu uzsākšanai un būvatļaujā ir izdarāma attiecīgā atzīme, bez kuras viņš nevar uzsākt būvdarbus. Līdz ar to tiesa secināja, ka lietā strīds ir par to, vai pieteicējs ir izpildījis būvatļaujā norādītos nosacījumus būvdarbu veikšanai un strīdus būvatļauja ir atzīstama par spēkā esošu, tajā skaitā materiāltiesiskā nozīmē. Tādējādi attiecīgais pieteikums uzskatāms par administratīvā akta (būvatļaujas) spēkā esības atzīšanas pieteikumu.
[4.2] No Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 „Vispārīgie būvnoteikumi" 2.3., 2.4. un 2.8. punkta un Būvniecības likuma 13. un 20. pantā norādītā tiesa secināja, ka pieteicējam, lai veiktu strīdus būvatļaujā paredzētās darbības, ir jāpieaicina būvdarbu veicējs, proti, būvkomersants, un jāiesniedz būvvaldē sākotnējā lēmumā un pārsūdzētajā lēmumā minētie dokumenti. Pieteicējs nav tiesīgs veikt būvdarbus paša spēkiem. Secīgi pieteicējs nav izpildījis nosacījumus būvdarbu uzsākšanai.
[4.3] Saskaņā ar noteikumu Nr. 529 107.1. apakšpunktu būvētājam būvdarbu veikšanai nav nepieciešamas pastāvīgās prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā, ja būvētājs savām vajadzībām būvē, novieto, pārbūvē, atjauno, konservē vai nojauc pirmās grupas ēku vai tās daļu vai otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamo ēku vai tās daļu un palīgēkas, kā arī lauku saimniecības nedzīvojamās ēkas, kas nav augstākas par diviem stāviem un kuru apbūves laukums nav lielāks par 400 m^2 un būvtilpums – lielāks par 2000 m^3.
Tā kā strīdus ēka ir atzīstama par II grupas ēku, ar galveno lietošanas veidu 1122 – triju vai vairāku dzīvokļu māja –, tiesa secināja, ka uz konkrēto būvniecības ieceri nav attiecināms noteikumu Nr. 529 107.1. apakšpunktā noteiktais.
[4.4] Attiecībā uz prasījumu par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, tiesa norādīja, tā kā atteikums izdarīt atzīmi par nosacījumu izpildi būvdarbu veikšanai ir pamatots, tad nav pamata apmierināt prasījumu par atlīdzinājumu. Turklāt konstatējams, ka pieteicējam nodarītie zaudējumi nav saistīti ar sākotnējo lēmumu, jo faktiski pieteicējs iebilst pret ar izpildrīkojumiem uzliktajām piespiedu naudām, kas nav vērtējams konkrētās administratīvās lietas ietvaros.

[5] Pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 26. marta spriedumu. Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.
[5.1] Pirmās instances tiesa nepareizi iztulkojusi pieteikuma priekšmetu, jo pieteicējs tiesā vērsās par Domes un tās iestāžu prettiesisko rīcību, nesniedzot atbildes likumā noteiktajos termiņos.
[5.2] Tiesa ir ignorējusi pieteicēja pieteikumā, pieteikuma papildinājumos un paskaidrojumos ietvertos argumentus. Tāpat tiesa nav vērtējusi lietā esošos pierādījumus, ka plānotie būvdarbi ir atzīstami par vienkāršoto atjaunošanu, kā arī to, ka būvatļauja dod pieteicējam iespēju izvēlēties, vai būvdarbu veikšanai piesaistīt būvkomersantu vai veikt to paša spēkiem.
[5.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka pamatu pastiprināšanas būvdarbi ir paredzēti ārpus dzīvojamās mājas, t.i., neskarot ēkas būvkonstrukcijas, tādējādi izskatāmajā gadījumā nav nozīmes tam, kādas grupas ēka tā ir, kā arī noteikumu Nr. 529 107.1. apakšpunkts nav piemērojams.
[5.4] Spriedumā tiesa nav vērtējusi, ka izpildrīkojumi ir sekas Domes prettiesiskajai rīcībai. Attiecīgi tiesai bija pienākums izvērtēt izpildrīkojumu saturu un to piemērošanas pamatotību.
[5.5] Tiesa nepamatoti nav ņēmusi vērā, ka pieteikuma papildinājumā ir grozīts zaudējumu un morālā kaitējuma apmērs. Apelācijas sūdzībā pieteicējs precizē zaudējumu un morālā kaitējuma apmēru.

[6] Dome paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka tā ir nepamatota un noraidāma, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidrojumā norādīti turpmāk minētie argumenti.
[6.1] Attiecībā uz pieteicēja iebildumiem par to, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi prasījuma robežas, norādāms, ka administratīvajā procesā, kura galarezultātā jābūt sagaidām administratīvajam aktam, atsevišķas iestādes darbības vai bezdarbība šā procesa ietvaros neveido patstāvīgu faktisko rīcību. Tādējādi tiesa, taisot spriedumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru būvatļaujā tiktu veikta atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, ir ievērojusi prasījuma robežas.

[6.2] Attiecībā uz pieteicēja iebildumiem par izpildrīkojumiem Dome norāda, ka rajona tiesa jau ir izskatījusi sūdzības par izpildrīkojumiem par piespiedu naudu un tās noraidījusi. Turklāt, kā to pamatoti atzina pirmās instances tiesa, iebildumi par izpildrīkojumiem nebija vērtējami konkrētās lietas ietvaros.
[6.3] Dome uzskata par pamatotu pieteicēja iebildumu, ka spriedumā nepamatoti nav izvērtēts pieteicēja lūgums par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu pilnā apmērā. Taču Dome lūdz noraidīt pieteikumu par zaudējumu 6398,16 *euro* un morālā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzinājumu, tā kā pieteikums ir noraidāms un pieteicējam nodarītie zaudējumi nav saistāmi ar iestādes sākotnējo lēmumu, bet gan ar iebildumiem par izpildrīkojumiem.

[7] Pieteicējs rakstveida paskaidrojumā tiesai par Domes paskaidrojumu uztur apelācijas sūdzībā ietvertos argumentus.

[8] Dome papildu paskaidrojumā norāda, ka pieteicējs 2018. gada 26. martā ir iesniedzis lūgumu veikt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, pievienojot būvatļaujā norādītos dokumentus. Secīgi būvvalde būvatļaujā ir veikusi atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi.

[9] Pieteikuma precizējumā pieteicējs cita starpā norāda, ka šobrīd pastāv strīds par pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, kā arī pieteicējs precizē zaudējumu apmēru.

[10] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmajai daļai izskatīja lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[11] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[12] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 184. panta otrajai daļai pieteikumu var iesniegt arī par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku vai tā izdošanas procesā pieļauta procesuālā pārkāpuma konstatēšanu, ja tas radījis būtisku personas tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu un ir nepieciešams atlīdzinājuma pieprasīšanai vai lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos. Šādu pieteikumu var iesniegt, ja attiecīgās tiesiskās intereses nav iespējams īstenot ar šā panta pirmajā daļā minētajiem pieteikumiem.
Apgabaltiesa konstatē, ka šobrīd ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi, proti, pieteicējs ir iesniedzis būvvaldē pieprasītos dokumentus un būvatļaujā ir izdarīta atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi. Tātad šobrīd ir zuduši apstākļi, kas bija par pamatu pieteikumam tiesā. Līdz ar to apgabaltiesa var vienīgi izvērtēt atteikuma veikt būvatļaujā atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi tiesiskumu.
Pieteikuma precizējumā pieteicējs ir norādījis, ka šobrīd pastāv strīds par pārsūdzētā lēmuma, ar kuru atteikts veikt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, tiesiskumu. Tāpat pieteicējs ir lūdzis zaudējumu 8598,16 *euro* un morālā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzinājumu.
Ievērojot minēto, pieteicēja pieteikums ir precizējams kā pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku un atlīdzinājumu.

[13] Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējam tika atteikts veikt būvatļaujā atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, tā kā uz pieteicēja būvniecības ieceri nav attiecināms noteikumu Nr. 529 107.1. apakšpunktā minētais un pieteicējs būvvaldē nebija iesniedzis būvvaldes pieprasītos dokumentus.
Pieteicēja ieskatā būvvalde nav ņēmusi vērā, ka pieteicējam ir tiesības izvēlēties, vai būvdarbu veikšanai piesaistīt būvkomersantu vai veikt to paša spēkiem. Tādējādi lietā pastāv strīds par to, vai, lai realizētu būvniecības ieceri (pamatu pastiprināšanu), pieteicējam bija jāpieaicina būvkomersants, vai arī pieteicējs būvdarbus drīkstēja veikt paša spēkiem.

[14] Pieteicējs norāda, ka pamatu pastiprināšanas darbi ir atzīstami par vienkāršotās atjaunošanas darbiem, kuru veikšanai atbilstoši noteikumu Nr. 529 107.2. apakšpunktam nav nepieciešams piesaistīt būvkomersantu.
Kā izriet no būvatļaujā norādītā, tad paredzētais būvniecības veids ir pārbūve. Ar būves pārbūvi atbilstoši Būvniecības likuma 1. panta 9. punktam saprot būvdarbus, kuru rezultātā tiek mainīts būves vai tās daļas apjoms vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu. Pieteicējs bija iecerējis būves pamatu pastiprināšanu, kas Būvniecības likuma 1. panta 9. punkta izpratnē ir uzskatāmi par būves pārbūvi, tā kā tiek pastiprināti ēkas pamati, kas ir būves nesošais elements.
Tādējādi pieteicējs kļūdaini pamatu pastiprināšanas darbus uzskata par vienkāršotās atjaunošanas darbiem.

[15] Noteikumu Nr. 529 107. punkts noteic, ka būvētājam būvdarbu veikšanai nav nepieciešamas pastāvīgas prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā, ja: 1) būvētājs savām vajadzībām būvē, novieto, pārbūvē, atjauno, konservē vai nojauc pirmās grupas ēku vai tās daļu vai otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamo ēku vai tās daļu un palīgēkas, kā arī lauku saimniecības nedzīvojamās ēkas, kas nav augstākas par diviem stāviem un kuru apbūves laukums nav lielāks par 400 m^2 un būvtilpums – par 2000 m^3; 2) būvētājs savām vajadzībām veic vienkāršoto atjaunošanu, izņemot atjaunošanu publiskā ēkā vai publiskās ēkas daļā (telpu grupā); 3) būvētājs savai pirmās grupas ēkai vai tās daļai vai otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamai ēkai vai tās daļai un palīgēkām, kā arī lauku saimniecības nedzīvojamai ēkai veic vienkāršotu fasādes

atjaunošanu.
Konkrētajā gadījumā atbilstoši Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmai ēkas ar kadastra apzīmējumu /numurs/galvenais lietošanas veids ir 1122 – triju vai vairāku dzīvokļu māja. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs ir iecerējis pārbūvēt šo dzīvojamo ēku daļā, pastiprinot tās pamatus. Tātad konkrētajā gadījumā uz pieteicēja iecerēto pamatu pastiprināšanu nav attiecināms neviens no noteikumu Nr. 529 107. punktā noteiktajiem izņēmumiem. Līdz ar to būvvalde pamatoti izvirzīja prasību, ka atzīmes par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi saņemšanai pieteicējam būvvaldē bija jāiesniedz būvvaldes norādītie dokumenti.
Papildus norādāms, ka pieteicējs kļūdaini uzskata, ka, izdodot būvatļauju, Dome bija atzinusi pieteicēju par būvētāju. Pieteicējs konkrētajā gadījumā ir persona, kura ierosinājusi būvniecību, iesniedzot būvvaldei būvniecības ieceres iesniegumu. Savukārt Dome, izsniedzot būvatļauju, ir noteikusi būvniecības ieceres realizācijas nosacījumus, tai skaitā, projektēšanas nosacījumus, saskaņojumu nepieciešamību, būvdarbu uzsākšanas nosacījumus. Nav strīda, ka būvatļaujā norādīts, ka būvvaldē iesniedzams būvdarbu veicēja/būvētāja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polises kopija, bet minētais nenozīmē, ka Dome atzinusi, ka pieteicējs būvniecību var veikt pašu spēkiem. Kā jau apgabaltiesa norādīja, gadījumus, kad būvniecību var veikt pašu spēkiem, noteic noteikumu Nr. 529 107. punkts, bet izskatāmajā gadījumā uz pieteicēja būvniecības ieceri nav attiecināms neviens no noteikumu Nr. 529 107. punktā paredzētajiem izņēmumiem.
Ņemot vērā minēto, pārsūdzētais lēmums atzīstams par tiesisku, bet pieteicēja pieteikums par pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu ir noraidāms.

[16] Atbildot uz apelācijas sūdzības argumentiem, apgabaltiesa norāda, ka administratīvo tiesu judikatūrā atzīts, ja administratīvā procesa galarezultātā jābūt sagaidāmam administratīvajam aktam (tātad tiesību aktam), atsevišķas iestādes darbības vai bezdarbības šā procesa ietvaros neveido patstāvīgu faktisko rīcību (*sk. Višķere I. 89. panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Dr.iur. J. Briedes zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 891.-892. lpp.; Senāta 2007. gada 31. augusta sprieduma lietā Nr. SKA-369/2007 9. punktu)*.
Pieteicējs vērsās būvvaldē ar mērķi saņemt būvatļaujā atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, t.i., pieteicēja vēršanās būvvaldē bija vērsta uz tiesisko seku nodibināšanu. Attiecīgi atšķirība starp administratīvo aktu un faktisko rīcību ir tāda, ka administratīvais akts rada tiesiskas sekas, savukārt faktiskā rīcība rada faktiskas sekas.
Tā kā būvatļauja atbilstoši Būvniecības likuma 1. panta 1. punktam ir administratīvais akts, secināms, ka pieteicējs vērsies iestādē ar mērķi saņemt administratīvo aktu. Līdz ar to izskatāmajā gadījumā pieteikums nevar būt par faktisko rīcību.
Apstāklis, ka iestāde savlaicīgi neizdeva administratīvo aktu, neveido patstāvīgu faktisko rīcību, tādēļ pieteicēja iebildumi var tikt vērtēti kā iebildumi par procesuāliem pārkāpumiem administratīvā akta izdošanas procesā.
Tāpat norādāms, ka neatbildēšana uz iesniegumu par faktisko rīcību uzskatāma tikai tad, ja atbildēšanas gadījumā nav jāizdod administratīvais akts. Ja atbildēšanas gadījumā būtu izdots administratīvais akts, tad tiesā šis pieteikums jāpārbauda kā pieteikums par administratīvā akta izdošanu, nevis faktisko rīcību.
Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa nekonstatē, ka pirmās instances tiesa, precizējot prasījuma priekšmetu, būtu rīkojusies pretēji pieteicēja gribai un pārkāpusi prasījuma robežas. Kaut arī pirmās instances tiesa grozīja pieteikuma priekšmetu un skatīja pieteikumu par būvatļaujas spēkā esību materiāltiesiskā nozīmē, pēc būtības tā vērtēja, vai pieteicējs bija iesniedzis būvvaldē pieprasītos dokumentus, lai būvatļaujā tiktu izdarīta atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi.

[17] Cita starpā pieteicējs atlīdzinājuma prasījumu pamatojis ar Administratīvā procesa likuma 49. panta trešo daļu, proti, pieteicējs norāda, ka iestāde savlaicīgi neizdeva administratīvo aktu.
Administratīvā procesa likuma 49. pants noteic iestādei noteiktā termiņa neievērošanas sekas. Šā panta otrā daļa cita starpā noteic, ja iestāde neievēro šajā likumā vai citā ārējā normatīvajā aktā noteikto termiņu, kurā tai administratīvā procesa gaitā jāizpilda procesuālā darbība kāda administratīvā procesa dalībnieka labā, šis administratīvā procesa dalībnieks var iesniegt sūdzību augstākā iestādē, bet, ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, – tiesā. Augstāka iestāde septiņu dienu laikā, bet tiesa saprātīgā termiņā pieņem lēmumu, ar kuru uzdod iestādei izpildīt attiecīgo procesuālo darbību, nosakot konkrētu termiņu. Savukārt panta trešā daļa noteic, ja iestāde šā panta otrajā daļā minēto augstākas iestādes vai tiesas lēmumu noteiktā termiņā neizpilda, attiecīgā procesuālā darbība, ja tas faktiski un tiesiski ir iespējams, uzskatāma par izpildītu. Ja tas faktiski vai tiesiski nav iespējams, administratīvā procesa dalībniekam, kura labā attiecīgais termiņš noteikts, ir tiesības saskaņā ar šā likuma 8. nodaļas noteikumiem prasīt atlīdzinājumu, turklāt termiņa neievērošana jau pati par sevi uzskatāma par morālu kaitējumu šā likuma 92. panta izpratnē.
Apgabaltiesa norāda, ka uz administratīvā akta izdošanas termiņa nokavējumu vai faktiskās rīcības neveikšanu noteiktā termiņā 49. pants neattiecas (sk. *Briede J., Pleps J. 49. panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 494. lpp*.).
Administratīvā akta izdošana nav procesuālā darbība 49. panta izpratnē. Procesuālās darbības ir tādas, kas vērstas uz galīgā procesa rezultāta sasniegšanu, bet nevis pats rezultāts – administratīvais akts (sk. *Senāta 2007. gada 12. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-125/2007 23.5. punktu*).
Ja iestāde neievēro administratīvā akta izdošanas termiņu (64. pants), administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības kārtībā, kāda noteikta administratīvā akta apstrīdēšanai, vērsties ar sūdzību augstākā iestādē par administratīvā akta neizdošanu un prasīt tā izdošanu. Ja administratīvā akta izdošanas termiņu neievēro augstāka iestāde, procesa dalībnieks var vērsties ar pieteikumu tiesā (188. panta piektā daļa).
Līdz ar to pieteicēja atsaukšanās uz Administratīvā procesa likuma 49. panta trešo daļu konkrētajā gadījumā nevar būt pamats atlīdzinājuma pieprasīšanai.

[18] Izskatāmajā gadījumā Domes Pilsētplānošanas nodaļa 2016. gada 14. jūlijā informēja pieteicēju par to, ka atzīmes veikšanai nepieciešams iesniegt papildu dokumentus, pagarinot administratīvā akta izdošanas termiņu līdz 1. oktobrim. Ņemot vērā, ka pieteicējs pieprasītos dokumentus neiesniedza, būvvalde ar sākotnējo lēmumu 2017. gada 18. aprīlī atteica izdarīt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi būvatļaujā. Pieteicējs sākotnējo lēmumu apstrīdēja. Pārsūdzētais lēmums pieņemts, neievērojot Administratīvā procesa likumā noteiktos termiņus, proti, pieteicēja 2017. gada 9. maija apstrīdēšanas iesniegums izskatīts 2017. gada 7. augustā.
Ja augstāka iestāde noteiktajā termiņā nav izskatījusi apstrīdēšanas iesniegumu, par administratīvā akta galīgo noformējumu un tiesā pārsūdzamo lēmumu atzīstams iestādes sākotnējais lēmums (sal. *Senāta 2007. gada 8. februāra lēmuma lietā Nr. SKA-150/2007 7. punktu*).
Pieteicējs pieteikumu tiesā iesniedza 2017. gada 1. augustā, tātad pirms iestāde pieņēma pārsūdzēto lēmumu, līdz ar to apgabaltiesas ieskatā iestādes pieļautais termiņa nokavējums būtiski neietekmēja pieteicēja tiesības, proti, šāds procesuālais pārkāpums pats par sevi nevar būt par pamatu atlīdzinājuma piešķiršanai.

[19] Apgabaltiesa konstatē, ka 2018. gada 12. februāra pieteikuma papildinājumā *(lietas 57.–59. lapa)* pieteicējs ir grozījis prasījuma summu, lūdzot atlīdzināt zaudējumus 6398,16 *euro* un morālo kaitējumu 10 000 *euro*. Savukārt 2018. gada 25. oktobra pieteikuma precizējumā *(lietas 202.–219. lapa)* pieteicējs lūdz atlīdzināt zaudējumus 8598,16 *euro* un morālo kaitējumu 10 000 *euro*.
Taču pirmās instances tiesa ir noraidījusi pieteicēja pieteikumu par zaudējumu 1998,16 *euro* un morālā kaitējuma 3000 *euro* atlīdzināšanu.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 302. panta 2.[1] daļai, ja apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa nav izspriedusi kādu prasījumu, tā var pati izlemt attiecīgos jautājumus pēc būtības, ja tam nav objektīvu šķēršļu.
Tā kā pirmās instances tiesa noraidīja pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu, tad pieteicēja norādītajai summai šajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, tā neietekmē pirmās instances tiesas spriedumu pēc būtības.
Tā kā pamatprasījums (par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku) ir noraidāms, nav pamata lemt par atlīdzinājumu, līdz ar to noraidāms ir arī pieteicēja pieteikums par zaudējumu 8598,16 *euro* un morālā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzināšanu.

[20] Kas attiecas uz pieteicēja argumentu, ka pirmās instances tiesai bija jāizvērtē izpildrīkojumu par piespiedu naudas piemērošanu saturs un to piemērošanas pamatotība, apgabaltiesa norāda turpmāko.
Apgabaltiesas ieskatā pirmās instances tiesa pamatoti norādīja, ka iebildumi par izpildrīkojumiem nav izskatāmi konkrētās administratīvās lietas ietvaros, bet gan sūdzības lietas ietvaros par administratīvā akta izpildi.
Turklāt, kā izriet no Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas, Administratīvā rajona tiesa lietās *(Nr. A420172016, Nr. A420189017, Nr. A420271617, Nr. A420302117, Nr. A420141718, Nr. A420155218, Nr. A420174818 un Nr. A420306418)* ir noraidījusi pieteicēja sūdzības par izpildrīkojumiem, atzīstot, ka tie ir izdoti pamatoti. Tādējādi secināms, ka pieteicējs izskatāmās lietas ietvaros mēģina panākt jau iepriekš tiesas nolēmumos, kas nav pārsūdzami, novērtētu lietas apstākļu atkārtotu pārvērtēšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt /pers. A/ pieteikumu.
Atzīt par tiesisku Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 7. augusta lēmumu Nr. /numurs/.
Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par zaudējumu 8598,16 *euro* un morālā kaitējuma 10 000 *euro* atlīdzināšanu.
Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente *(paraksts)* V. Zommere

Tiesnese *(paraksts)* I. Amona

Tiesnese *(paraksts)* K. Kalvāne